

รายวิชาศิลปะ

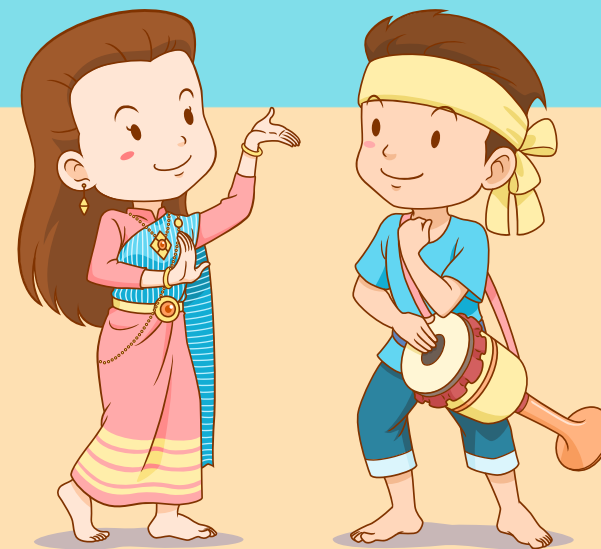
รหัสวิชา ศ๑๖๑๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง หลักการชม การแสดงนาฏศิลป์

ครูผู้สอน ครูปิยะณัฐ หนูรัตน์
ครูจันทิมา อนุกุล

หลักการชมการแสดงนาฏศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการแสดงนาฏศิลป์ได้
๒. นักเรียนสามารถอธิบายมารยาทในการชมนาฏศิลป์ได้
๓. นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางดนตรี-นาฏศิลป์

หลักการชม การแสดงนาฏศิลป์

การแสดงนาฏศิลป์

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

โชน ชุต นพบุรีศรีחנוมาน

เผยแพร่โดย : จตุพร ภัคดี

เผยแพร่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

<https://www.youtube.com/watch?v=H7CMjXjLB8Y&t=1253s>

หลักการชม การแสดงนาฏศิลป์

ศึกษาท่าร่ำของการแสดง

เข้าใจบทบาทของผู้แสดง

เข้าใจการแต่งกายของผู้แสดง

เข้าใจดนตรีที่ใช้บรรเลงในการแสดง

เข้าใจเนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง

เข้าใจฉาก แสง สี เสียง

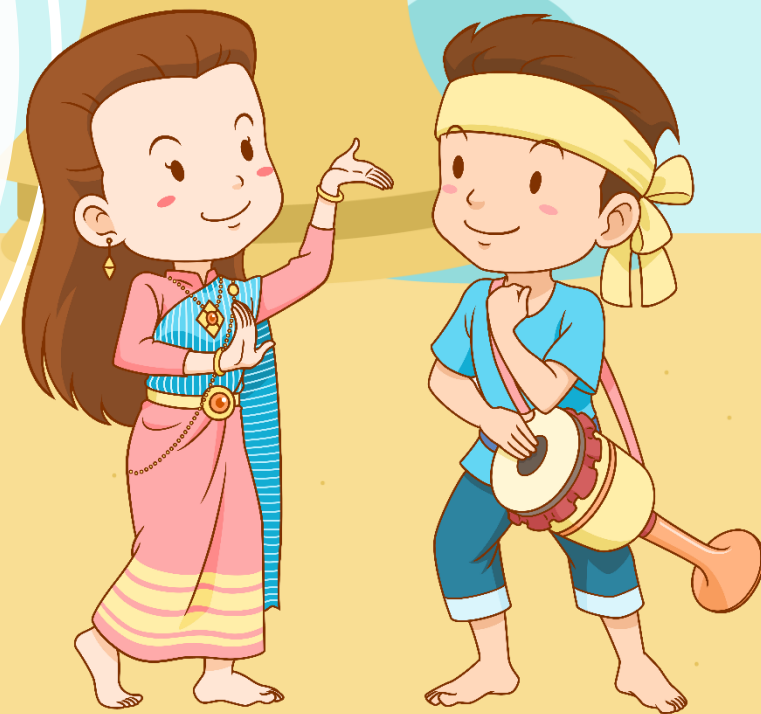

ศึกษาท่าร่ำของการแสดง

ควรศึกษาเกี่ยวกับท่าร่ำ “ท่าร่ำ” ของนาฏศิลป์ไทยจัดได้ว่าเป็น “ภาษา” ชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้สื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจถึงกิริยาอาการ และความรู้สึก ตลอดจนอารมณ์ของผู้แสดง มีทั้งท่าร่ำตามธรรมชาติและท่าที่ประดิษฐ์ให้วิจิตรสวยงามกว่าธรรมชาติ ผู้ชมที่ดีจะต้องเรียนรู้ความหมายและลีลาท่าร่ำต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ไทยให้เข้าใจเป็นพื้นฐานก่อน

ศึกษาท่ารำ ของการแสดง

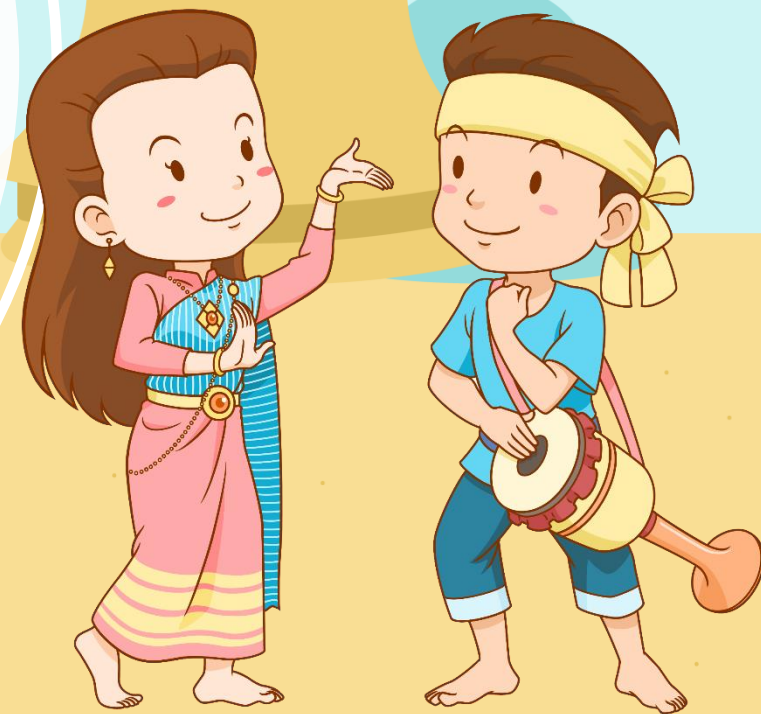

เข้าใจบทบาทของผู้แสดง

เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและฐานะของตัวละคร การแสดงที่เป็นเรื่องราว เช่น โขน จะต้องแบ่งออกตามประเภทของตัวละคร คือ ตัวพระ ตัวนาง ตัวยักษ์ ตัวลิง และยังแบ่งตามยศถาบรรดาศักดิ์หรือฐานะของตัวละครอีกด้วย เช่น พระราม พระลักษมณ์ ทศกัณฐ์ นางศุรปนาха เป็นต้น

เข้าใจบทบาท ของผู้แสดง

เข้าใจการแต่งกายของผู้แสดง

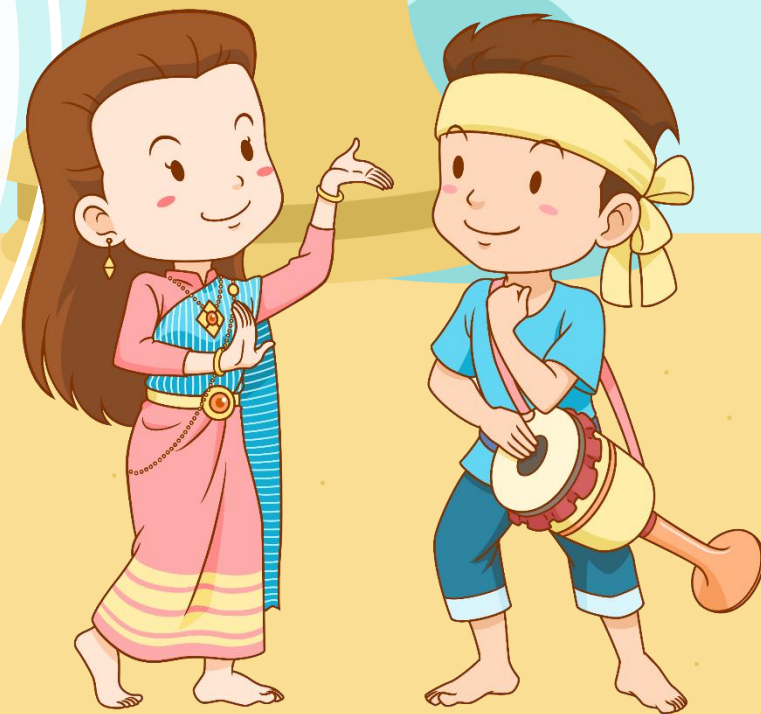

เข้าใจเกี่ยวกับการแต่งกายของผู้แสดง เพราะการแต่งกายสามารถบอกถึงประเภทของการแสดงได้ การแสดงนั้นแบ่งออกหลายแบบ หลายประเภท ผู้ชมควรดูให้เข้าใจว่าการแต่งกายเหมาะสมกับบรรยากาศและประเภทของการแสดง เสื้อผ้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการแสดง ตลอดจนการแต่งหน้าด้วยว่าเหมาะสมกลมกลืนกันเพียงใด เช่น เหมาะสมกับฐานะหรือบทบาทของผู้แสดงหรือไม่

เข้าใจ

การแต่งกาย

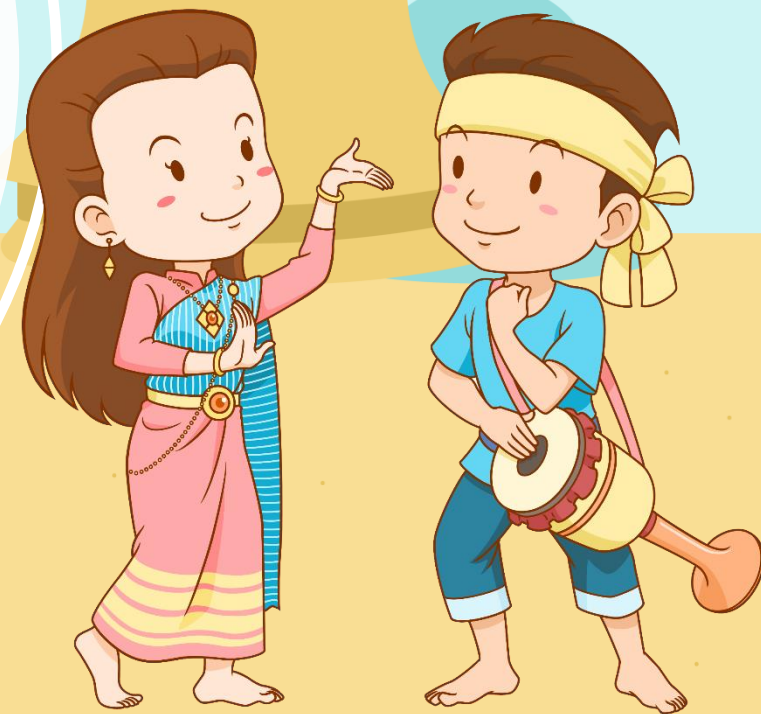
ของผู้แสดง

เข้าใจดนตรีที่ใช้บรรเลงในการแสดง

มีความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและเพลงต่าง ๆ นาฏศิลป์จำเป็นต้องมีดนตรีบรรเลงประกอบขณะแสดง ซึ่งอาจจะเป็นแบบพื้นเมืองหรือแบบสมัยนิยม ผู้ชมจะต้องฟังเพลงให้เข้าใจทั้งลีลา ทำนอง สำเนียงของเพลง ตลอดจนถึงจังหวะ อารมณ์ด้วย จึงจะชมนาฏศิลป์ได้เข้าใจและได้รสของการแสดงอย่างสมบูรณ์ เช่น เข้าใจว่าเพลงสำเนียงมอญ พม่า ลาว ฯลฯ สามารถเข้าใจถึงประเภทของ เพลงและอารมณ์ของเพลงแต่ละเพลง นอกจากนี้ จะต้องรู้จักถึงชื่อของเครื่องดนตรีและวงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงอีกด้วย

เข้าใจดนตรี
ที่ใช้บรรเลง
ในการแสดง

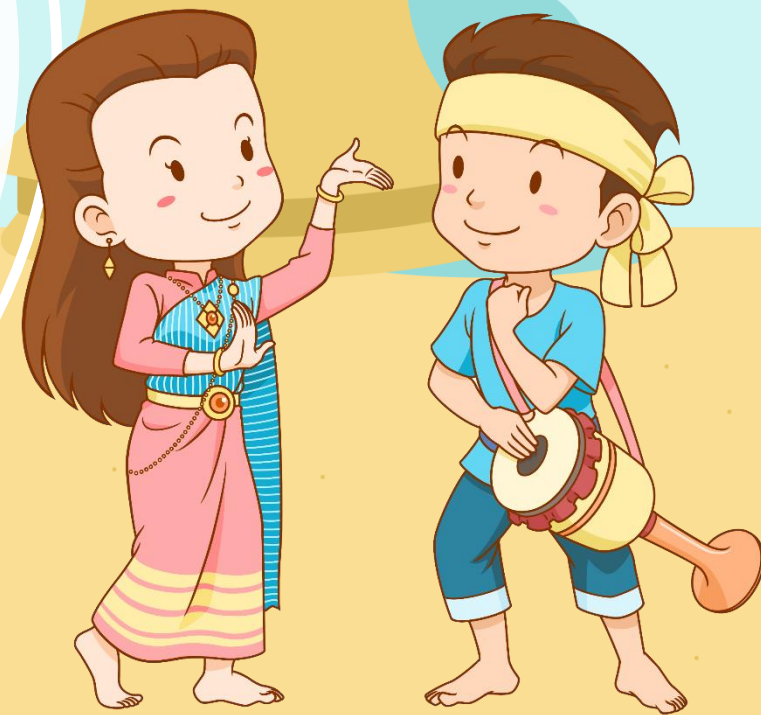

เข้าใจเนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง

เข้าใจเกี่ยวกับเนื้อร้องคำร้องหรือภาษาของเพลงต่าง ๆ การแสดงนาฏศิลป์จะต้องใช้ดนตรีและเพลงเข้าประกอบ ซึ่งอาจจะมีทั้งเพลงขับร้องและเพลงบรรเลง ในเรื่องเพลงร้องนั้นจะต้องมี “คำร้อง” หรือ เนื้อร้องประกอบด้วย บทร้องเพลงไทยส่วนมากจะเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนแปดหรือกลอนสุภาพ เป็นคำร้องที่แต่งขึ้นใช้กับเพลงนั้น ๆ โดยเฉพาะ หรือนำมาจากวรรณคดีไทยตอนใดตอนหนึ่งก็ได้ ผู้ชมจะต้องฟังภาษาที่ใช้ร้อง ให้เข้าใจควบคู่กับการชมการแสดงด้วย จึงจะเข้าใจถึงเรื่องราวนาฏศิลป์ที่แสดงอยู่

เข้าใจเนื้อร้อง ที่ใช้ในการแสดง

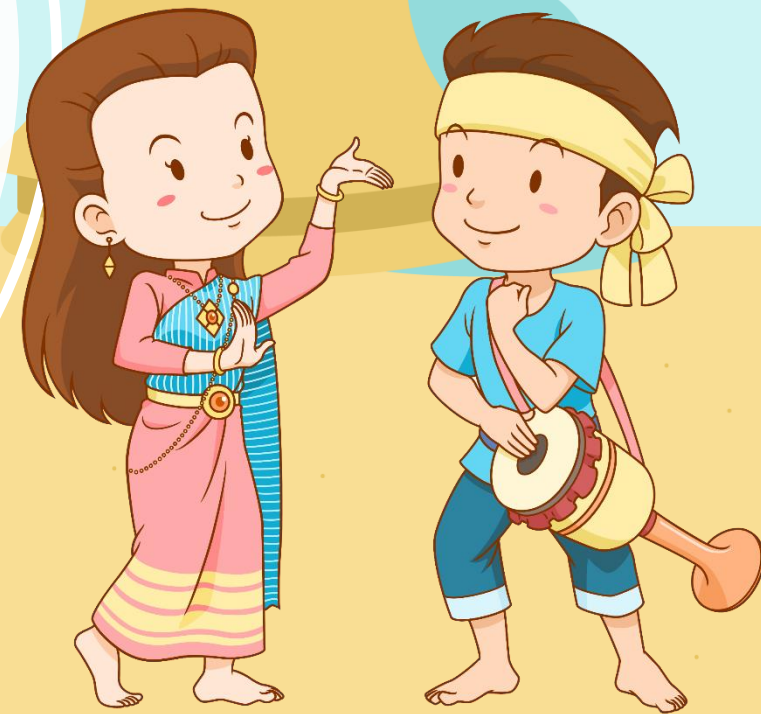

เข้าใจฉาก แสง สี เสียง

เข้าใจถึงการออกแบบฉากและการใช้แสงและเสียง
ผู้ชมที่ดีต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องฉาก สถานที่ และ
สถานการณ์ต่าง ๆ ของการแสดง คือต้องดูให้เข้าใจว่า
เหมาะสมกับการแสดงหรือไม่ บรรยากาศ แสง หรือเสียง
ที่ใช้ขึ้นนั้นเหมาะสมกับการแสดงเพียงใด

เข้าใจฉาก แสง สี เสียง

หลักการชม การแสดงนาฏศิลป์

ศึกษาท่าร่ำของการแสดง

เข้าใจบทบาทของผู้แสดง

เข้าใจการแต่งกายของผู้แสดง

เข้าใจดนตรีที่ใช้บรรเลงในการแสดง

เข้าใจเนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง

เข้าใจฉาก แสง สี เสียง

การแสดงนาฏศิลป์

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

โชน ชุต นพบุรีศรีחנוมาน

เผยแพร่โดย : จตุพร ภัคดี

เผยแพร่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

<https://www.youtube.com/watch?v=H7CMjXjLB8Y&t=1253s>

ทำใบงาน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑
หลักการชมการแสดง
นาฏศิลป์

บทบาทครูปลายทาง

ให้ครูปลายทางควบคุม
ชั้นเรียนดูแลความเรียบร้อย
ในการทำใบงาน

ใบงานที่ ๑ การหลักการชมการแสดงนาฏศิลป์

ศึกษาท่าร่ำของการแสดงนาฏศิลป์

เข้าใจดนตรีที่ใช้บรรเลงในการแสดง

เข้าใจฉาก แสง สี เสียง

เข้าใจเนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง

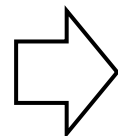
เข้าใจบทบาทของผู้แสดง

เข้าใจการแต่งกายของผู้แสดง

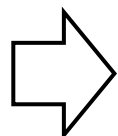
ใบงานที่ ๑ การหลักการชมการแสดงนาฏศิลป์

นายเอ รับชมการแสดงเรื่องนี้แล้ว รู้สึกเหมือนตัวเองเข้าไปอยู่ในละครเรื่องนี้เลย จัดบรรยากาศได้ดีมาก สมจริงมาก

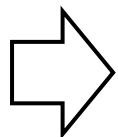
.....**เข้าใจจาก แสง สี เสียง**.....

นายบี หลังจากที่ชมการแสดงเรื่องนี้จบแล้ว รู้สึกชื่นชอบตัวละครคนรับใช้นี้มาก เพราะเป็นตัวละครที่อารมณ์ดีตลอดเวลา ติดตลกอีกด้วย

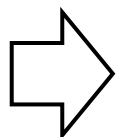
.....

นายซี รู้สึกซาบซึ้งกับดนตรีที่บรรเลงตอนตัวละครร้องไห้มาก เพราะทำให้เกือบร้องไห้ตามไปด้วย

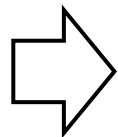
.....

นายดี ก่อนเข้ารับชมการแสดง ได้ศึกษาความหมายของท่ารำมาเป็นอย่างดี

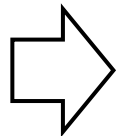
.....

นายอี ชื่นชอบความไพเราะและซาบซึ้งบทกลอนในละครเรื่องนี้มาก

.....

นายเอฟ ชื่นชอบและภูมิใจในการแต่งกาย การแสดงโขนของไทย

.....

The background features a light blue sky and a green ground. On the left and right sides, there are stylized golden Thai stupas. In the center, a large white circle with a green border contains a faint illustration of a Thai temple with a pink roof and green walls. Overlaid on this circle is the text in Thai.

มารยาท

ในการชมการแสดง

นาฏศิลป์

มารยาทในการชมการแสดงนาฏศิลป์

๑. แต่งกายด้วยชุดสุภาพ เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้แสดงและสถานที่

๒. ผู้ชมควรไปก่อนเวลาการแสดงเริ่ม เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการรับชมการแสดง

มารยาทในการชมการแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

๓. ไม่นำขนมขบเคี้ยวไปรับประทาน ขณะชมการแสดงและไม่พูดคุยกัน เพราะเป็นการรบกวนสมาธิผู้อื่นและผู้แสดง

๔. ถ้าจำเป็นต้องลุกขึ้นยืน เดินเข้า-ออก หรือก่อนนั่ง ควรแสดงความเคารพผู้แสดงและผู้ชมการแสดงด้วยการโค้งคำนับ เพื่อเป็นการแสดงความขอโทษ

มารยาทในการชมการแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

๕. ให้ความสนใจต่อการแสดง ไม่พูดหรือ
คุยกันระหว่างการแสดง

๖. ควรปรบมือทุกครั้งเมื่อการแสดงจบ

มารยาทในการชมการแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

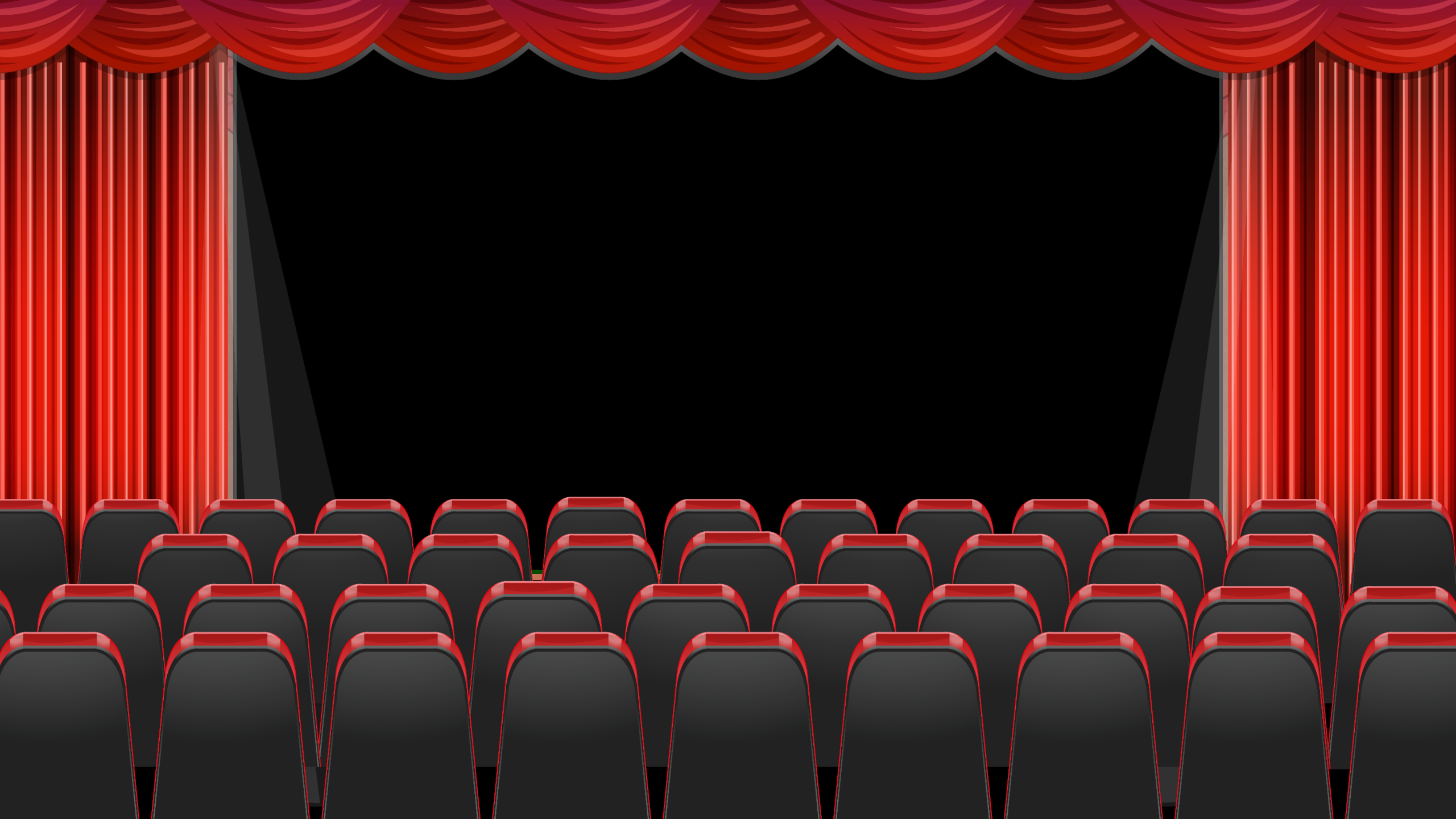
๗. ไม่วิจารณ์ผู้แสดงในขณะที่ทำการแสดง

๘. ไม่ส่งเสียงให้รำงือเมื่อการแสดงจบหรือเมื่อผู้แสดง แสดงผิดพลาด

บทบาทสมมติ
การแสดงมารยาทใน
การรับชมการแสดง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ระบํากรับ

เผยแพร่โดย : จตุพร ภัคดี

เผยแพร่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=F54DgYHtL2o&t=330s>

ทำใบงาน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
มารยาทในการชมการ
แสดงนาฏศิลป์

บทบาทครูปลายทาง

ให้ครูปลายทางควบคุม
ชั้นเรียนดูแลความเรียบร้อย
ในการทำใบงาน

ใบงานที่ ๒ มารยาทในการชมการแสดงนาฏศิลป์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้และเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง สัมพันธ์กับข้อความที่กำหนด

วิจารณ์การแสดงตั้งแต่ต้นจนจบเป็นการ
แสดงออก

ที่... **ไม่เหมาะสม**

เพราะ... **รบกวนผู้อื่นและทำให้**

..... **ผู้แสดงหมดกำลังใจ**

รับประทานขนมขณะที่ชมการแสดง
เป็นการแสดงออก

ที่.....

เพราะ.....

.....

ปรบมือขึ้นชมการแสดง

เป็นการแสดงออกที่.....

เพราะ.....

.....

คุยกับเพื่อนเสียงดัง ขณะรับชม
การแสดงเป็นการแสดงออก

ที่.....

เพราะ.....

.....

ปิดโทรศัพท์มือถือขณะเข้ารับชม
การแสดงเป็นการแสดงออก

ที่.....

เพราะ.....

.....

ส่งเสียงโห่ร้องเมื่อการแสดงจบลง

เป็นการแสดงออกที่.....

เพราะ.....

.....

.....

เฉลยใบงาน

ใบงานที่ ๑

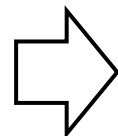
หลักการชมการแสดงนาฏศิลป์

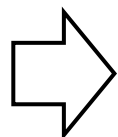
ใบงานที่ ๑ การหลักการชมการแสดงนาฏศิลป์

นายเอ รับชมการแสดงเรื่องนี้แล้ว รู้สึกเหมือนตัวเองเข้าไปอยู่ในละครเรื่องนี้เลย จัดบรรยากาศได้ดีมาก สมจริงมาก

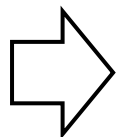
...เข้าใจฉาก แสง สี เสียง.....

นายบี หลังจากที่ชมการแสดงเรื่องนี้จบแล้ว รู้สึกชื่นชอบตัวละครคนรับใช้นี้มาก เพราะเป็นตัวละครที่อารมณ์ดีตลอดเวลา ติดตลกอีกด้วย

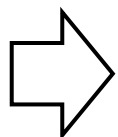
...เข้าใจบทบาทของผู้แสดง.....

นายซี รู้สึกซาบซึ้งกับดนตรีที่บรรเลงตอนตัวละครร้องไห้มาก เพราะทำให้เกือบร้องไห้ตามไปด้วย

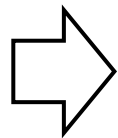
...เข้าใจดนตรีที่ใช้บรรเลงในการแสดง.....

นายดี ก่อนเข้ารับชมการแสดง ได้ศึกษาความหมายของท่ารำมาเป็นอย่างดี

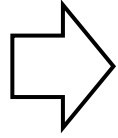
...ศึกษาท่ารำของการแสดง.....

นายอี ชื่นชอบความไพเราะและซาบซึ้งบทกลอนในละครเรื่องนี้มาก

...เข้าใจเนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง.....

นายเอฟ ชื่นชอบและภูมิใจในการแต่งกาย การแสดงโขนของไทย

...เข้าใจการแต่งกายของผู้แสดง.....

ใบงานที่ ๒

มารยาทในการชมการแสดงนาฏศิลป์

ใบงานที่ ๒ มารยาทในการชมการแสดงนาฏศิลป์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้และเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง สัมพันธ์กับข้อความที่กำหนด

วิจารณ์การแสดงตั้งแต่ต้นจนจบเป็นการ
แสดงออก

ที่...**ไม่เหมาะสม**.....

เพราะ...**รบกวนผู้อื่นและทำให้**.....

.....**ผู้แสดงหมดกำลังใจ**.....

รับประทานขนมขณะที่ชมการแสดง
เป็นการแสดงออก

ที่...**ไม่เหมาะสม**.....

เพราะ...**รบกวนสมาธิผู้ชมท่านอื่น**.....

.....

ปรบมือขึ้นชมการแสดง

เป็นการแสดงออกที่...**เหมาะสม**.....

เพราะ...**เป็นการให้กำลังใจผู้แสดง**.....

.....

คุยกับเพื่อนเสียงดัง ขณะรับชม
การแสดงเป็นการแสดงออก

ที่...**ไม่เหมาะสม**.....

เพราะ...**รบกวนสมาธิผู้ชมท่านอื่น**.....

.....

ปิดโทรศัพท์มือถือขณะเข้ารับชม
การแสดงเป็นการแสดงออก

ที่...**เหมาะสม**.....

เพราะ...**ไม่รบกวนสมาธิผู้ร่วมชม**.....

.....**ท่านอื่น**.....

ส่งเสียงโห่ร้องเมื่อการแสดงจบลง

เป็นการแสดงออกที่...**ไม่เหมาะสม**.....

เพราะ...**เป็นการไม่ให้เกียรติผู้แสดง**.....

.....

.....

สรุป

การเรียนรู้สำหรับวันนี้

หลักการชม การแสดงนาฏศิลป์

ศึกษาท่าร่ำของการแสดง

เข้าใจบทบาทของผู้แสดง

เข้าใจการแต่งกายของผู้แสดง

เข้าใจดนตรีที่ใช้บรรเลงในการแสดง

เข้าใจเนื้อร้องที่ใช้ในการแสดง

เข้าใจฉาก แสง สี เสียง

มารยาทในการรับชม การแสดงนาฏศิลป์

๑. แต่งกายด้วยชุดสุภาพ เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้แสดงและสถานที่

๒. ผู้ชมควรไปก่อนเวลาการแสดงเริ่ม เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการรับชมการแสดง

๓. ไม่นำขนมขบเคี้ยวไปรับประทาน ขณะชมการแสดงและไม่พูดคุยกัน เพราะเป็นการรบกวนสมาธิผู้อื่นและผู้แสดง

๔. ถ้าจำเป็นต้องลุกขึ้นยืน เดินเข้า-ออก หรือก่อนนั่งควรแสดงความเคารพผู้แสดงและผู้ชมการแสดงด้วยการโค้งคำนับ เพื่อเป็นการแสดงความขอโทษ

มารยาทในการรับชม การแสดงนาฏศิลป์ (ต่อ)

๕. ให้ความสนใจต่อการแสดง ไม่พูดหรือ
คุยกันระหว่างการแสดง

๖. ควรปรบมือทุกครั้งเมื่อการแสดงจบ

๗. ไม่วิจารณ์ผู้แสดงในขณะที่ทำการแสดง

๘. ไม่ส่งเสียงโห่ร้องเมื่อการแสดงจบหรือ
เมื่อผู้แสดง แสดงผิดพลาด